

10 meczów „Świętej wojny” w mrokach okupacji

Na pierwszą niedzielę miesiąca września 1939 roku wyznaczono rozegranie kolejnych derbów Krakowa w ramach rozgrywek o mistrzostwo I ligi. Spotkanie to nie doszło do skutku. Sportowe dresy trzeba było zamienić na mundury wojskowe i bronić zagrożonej Ojczyzny. Wielu sportowców, a wśród nich piłkarze wypełniło swój patriotyczny obowiązek do samego końca.

W okresie okupacji hitlerowskiej rozpoczął się nowy rozdział w „świętej wojnie”. Pomimo zakazów i restrykcji ze strony okupanta rozegrano cały szereg meczów — początkowo na boisku Juvenii, a następnie na peryferyjnych boiskach krakowskich.

Już w kwietniu 1940 roku doszło do spotkania działaczy Wisły (Piotra Jędrzejczyka, Jana Ławnika) i Cracovii (Ignacego Książka i Antoniego Małczyka), na którym uzgodniono rozegranie pierwszych okupacyjnych derbów.

1. Wisła — Cracovia 3:0 (5.05.1940 r.) — boisko „Juvenii”

Bramki dla Wisły zdobyli: Giergiel, Obtulowicz i Woźniak ps. Artur Cracovia wystąpiła w składzie: Olewski, Zuwała, Piątek, Majeran, Wilczkiewicz, Jabłoński I, Bartyzel, Młynarek, Korbas, Madryga i Zembaczyński.

Wisła: Jurowicz — Serafin, Oleksik II, Worytkiewicz, Legutko, Waśko, Cisowski, Obtulowicz II, Artur, Rupa i Giergiel.

Jak widać ze składów w zespole Wisły zagrali „sami swoi”, natomiast w Cracovii wystąpili piłkarze Garbarnii: Piątek i Wilczkiewicz.

2. Wisła — Cracovia 7:1 (15.09.1940 r.) — boisko „Juvenii”

Bramki dla Wisły zdobyli: Obtulowicz II —5, oraz po jednej Giergiel i Cisowski. Dla Cracovii honorowego gola strzelił Młynarek. Spotkanie prowadził p. Aleksander Wodka.

Cracovia: Madejski — Pająk, Pachla, Jabłoński I, Wilczkiewicz, Zuwała, Bartyzel, Młynarek, Korbas, Szeliga i Bator.

6.07.1941 r. „Wisła”:

Stoją od lewej: Bieniek, Szumilas, Jurowicz, Legutko, Worytkiewicz, Obtulowicz, Artur Woźniak, Bator, Ławnik. Kłęczą od lewej: Waško, Gracz, Giergiel i Rupa.

Wisła: Jurowicz — Szumilas, Serafin, Waško, Legutko, Worytkiewicz, Giergiel, Rupa, Artur, Obtulowicz II i Cisowski.

Był to mecz rozegrany w ramach I okupacyjnych mistrzostw Krakowa na rok 1940. Tytuł mistrza Krakowa zdobyła Wisła.

Dwa pierwsze mecze historii „świętych wojen” uszły uwadze statystyków i nie zostały uwzględnione w ogólnym bilansie spotkań rozegranych między Wisłą i Cracovią w okresie okupacji hitlerowskiej. Statystyków którzy pragnęliby podważyć te fakty, odsyłamy do wielu żyjących aktorów wymienionych dwóch spotkań.

3. Cracovia — Wisła 2:0 (21.X.1940 r.) — boisko „Juwenii”
Bramki dla „pasłaków” zdobyli: Madryga i Młynarek.
Piłkarze Cracovii zrewanżowali się swojej rywalce za dwie poprzednie dotkliwie porażki i zwyciężyli w ramach błyskawicznego turnieju z udziałem 14 drużyn piłkarskich.
4. Cracovia — Wisła 1:1 (18.05.1941 r.) — boisko „Juwenii”
W meczu tym Cracovia prowadziła ze strzału Młynarka. Wyrównującą bramkę z rzutu karnego, na trzy minuty przed końcem spotkania uzyskał Giergiel.
Cracovia: Pawłowski — Pachla, Serafin — Ziżka, Parpan, Jabłoński, Bobula, Zastawniak III, Lichoń, Młynarek i Giergiel II.

KS „Cracovia” 1943 r.

Stoją od lewej: Kasprzycki, Zbroja, Giergiel II, Czech, Hajdziński, Bobula, Gędek, Trojan i Pokusa

Wisła: Jurowicz — Szumilas, Waško — Legutko, Rupa, Worytkiewicz, Bator, Obtulowicz II, Artur, Gracz i Giergiel.

Mecz ten rozgrywany był w ramach II okupacyjnych mistrzostw Krakowa.

5. Cracovia — Wisła 1:1 (22.06.1941 r.) — boisko „Juwenii”

Dwie odwieczne rywalki spotkały się tym razem w finale turnieju rozgrywanego z okazji Zielonych Świąt.

Cracovia: Pawłowski, Gędek, Pachla, Ziżka, Jabłoński I, Parpan, Bobula Zastawniak III, Lichoń, Młynarek, Giergiel II.

Wisła: Jurowicz, Szumilas, Worytkiewicz, Waško, Legutko, Rupa, Bator, Obtulowicz II, Artur, Gracz i Giergiel.

6. Wisła — Cracovia 3:2 (19.10.1941 r.) — boisko „Juwenii”

Bramki zdobyli: Waško, Obtulowicz i Giergiel dla Wisły, oraz Korbas i Młynarek dla Cracovii.

Drużyny grały w składach: Cracovia: Pawłowski, Pachla, Serafin, Jabłoński I, Parpan, Ochwat, Bobula, Szeliga, Korbas, Młynarek i Giergiel II.

Wisła: Jurowicz, Wójcicki, Rupa, Legutko, Worytkiewicz, Obtulowicz, Artur, Gracz, Giergiel, Waško, Bieniek.

Spotkanie to decydowało o zdobyciu przez Wisłę tytułu mistrza Krakowa nr rok 1941.

7. Wisła Cracovia 3:1 (12.09.1943 r.) — boisko „Łagiewianki”

Ostre rystrykcje okupanta hitlerowskiego i sytuacja na wschodnim

froncie, uniemożliwiły rozegranie w 1942 roku choćby jednego meczu. W ramach turnieju piłkarskiego o puchar ufundowany przez prezesa KS Łagiewianka p. Juliana Koska (znanego w Krakowie jubilerem) z okazji jubileuszu XV-lecia tego klubu, doszło znów do spotkania dwóch najstarszych klubów Krakowa. Spotkanie sędziował p. Władysław Michalik.

Wisła: Jurowicz, Serafin, Sochacki, Waško, Legutko, Jezierski, Filek I, Cholewa, Gracz, Rupa i Mordarski.

Cracovia: Pawłowski, Gędek, Szmagier, Giergiel II, Bartyzel, Malczyk, Seichter, Jabłoński II (Marian), Szeliga, Zbroja i Bobula.

Bramki zdobyli: Cholewa, Gracz i Mordarski, dla Cracovii: Zbroja.

8. Cracovia — Wisła 3:0 (walkower) 17.10.1943 r. — boisko „Garbarni”
Decydujący o mistrzostwie Krakowa na rok 1943 mecz nie został dokończony. W drugiej połowie spotkania, za rękę Henryka Serafina, sędzia p. T. Mitusiński podyktował przeciwko Wiśle rzut karny. Niezadowoleni z decyzji sędziego, zawodnicy Wisły, przy stanie 0:0 opuścili plac gry. Komitet Organizacyjny III okupacyjnych mistrzostw Krakowa zweryfikował mecz na korzyść Cracovii, która tym samym w ten sposób zdobyła tytuł mistrza Krakowa na rok 1943.

1943 rok Drużyna „Wisły” biorąca udział w jubileuszu 15-lecia Łagiewianki:

Stoją od lewej: Bieniek, W. Filek, Cholewa, Mordarski, Michał Filek, Rupa, kpt. Bober, Legutko, Serafin, Worytkiewicz. Kłęczą od lewej: Waško, Sochacki, Gracz, Jurowicz, Jezierski.

„Wisła”

Stoją od lewej: Jędrzejczyk, A. Woźniak, Szumilas, Legutko, Worytkiewicz, Rupa, Waško, Obtulowicz, kpt. Serafin. Klęczą od lewej: H. Serafin, Jurowicz, Cisowski, Giergiel.

KS „Zwierzyniecki” (28. 1. 1945 r. Boisko Wisły):

Stoją od lewej: Florek, Piaskowy, Adam Lichoń, Bolesław Lichoń, Madryga, Grudzień, Junger, Śmigiel i Wójcicki. Pontżej od lewej: Kubik i Pietrzycki.

KS „Garbarnia” (Rok 1943. Boisko Garbarni):

Stoją od lewej: Solek, Skóra, Haliszka, Tylek, (X) Ignaczak, Tyranowski, Bobek, Bystroń, Jakóbiak i Nowak

Cracovia: Pokusa, Gędek, Bartyzel, Kaszycki, Jabłoński I, Trojan, Czech, Hajdziński, Giergiel II, Zbroja i Bobula.

Wisła: Jurowicz, Serafin, Filek I, Legutko, Jezierski, Sochacki, Waśko, Gracz, Rupa, Cholewa, i Mordarski.

9. Wisła — Cracovia 4:0 (30.04.1944) — boisko „Garbarni”

W związku z ubiegłorocznym incydem, doszło do pojednawczego spotkania przy zielonym stoliku. Działacze Wisły reprezentowali: S. Dyras, P. Jędrzejczyk, Cracovia: I. Książek, A. Malczyk i J. Wilk. W spotkaniu wziął udział p. T. Mitusiński — sędzia pamiętnego meczu. Postanowiono zażegnać wszelkie waśnie uzgadniając jednocześnie rozegranie „meczów prawdy”. Bramki zdobyli: Cholewa 2, Giergiel i Mordarski. Sędziował tym razem bardzo dobrze... p. T. Mitusiński. Wisła: Jurowicz, Serafin, Waśko, Filek II, Legutko, Obtulowicz II, Cholewa, Giergiel, Gracz, Mordarski i Rupa.

Cracovia: Pokusa, Gędek, Boczarski (Dąbski), Jabłoński I, Trojan II (Groble), Parpan, Giergiel II, Bobula, Szeliga, Zbroja i Korbas.

10. Wisła — Cracovia 3:0 (7.05.1944 r.) — boisko „Garbarni”

W pierwszych dniach maja rozgrywano piąte okupacyjne mistrzostwa Krakowa na rok 1944. Nikt wtedy nie przypuszczał, że będą to ostatnie derby w czasie tysiąca dziewięćset pięćdziesiąt jeden mrocznych dni hitlerowskiej okupacji. Milowymi krokami zbliżała się do Polski WOLNOŚĆ.

Dwa walkowery

W 1933 roku na stadionie Cracovii w 84 minucie meczu, między kapitanem drużyny Wisły Reymanem I a sędzią spotkania doszło do incydentu, po którym Wisła opuściła plac gry. Wynik 4:1 — zweryfikowano na 3:0 wo dla Cracovii.

W 1943 roku na boisku Garbarni w czasie meczu Cracovii z Wisłą przy stanie 0:0, na kilka minut przed końcowym gwizdkiem sędziego zarządzone został rzut karny. Niezadowolona z werdyktu sędziego drużyna Wisły zeszła z boiska. Mecz zweryfikowany został na 3:0 wo dla Cracovii.

Uwzględniając powyższe walkowery bilans meczów pomiędzy Cracovią i Wisłą przedstawia się następująco:

	Gier	Zw. Cracovii	Remisów	Zw. Wisły	Stos. bram
Do 1939 roku	68	31	14	23	117:112
Okupacja	10	2	2	6	11: 25
Po wyzwoleniu:	65	18	14	33	73:105
OGÓŁEM:	143	51	30	62	201:242

Drużyna „Wisły” — Mistrz Krakowa w latach okupacji kiedy rozgrywane zakonspirowane mistrzostwa.

Stoją od lewej: Worytkiewicz, Gracz, Szatkowski, Jezierski, Filek II, Legutko, Rupa, Zak (kierownik drużyny), Artur, Jurowicz, Cisoński, Waśko, (X) Kłęcz: Mordarski

18 stycznia 1945 roku – Kraków wolny

Styczeń 1945 roku przyniósł raptowne zatamowanie się frontu wschodniego. Wojska I Frontu Ukraińskiego pod dowództwem marszałka ZSRR Iwana Koniewa oskrzydliły Kraków uniemożliwiając hitlerowcom dokonanie jeszcze jednej zbrodni — tym razem zniszczenie zabytkowego Krakowa. Radość była powszechna. Życie miasta powoli wracało do normy. Nie łatwo było oswoić się z myślą, że wojna i ciężkie lata okupacji hitlerowskiej należą już do przeszłości.

W ostatnią niedzielę stycznia 1945 roku, mieszkańcy Krakowa przeżyli wiele wzruszających chwil. 28 stycznia w miejscach gdzie okupant zburzył nasze pomniki narodowe, odbyły się wielkie manifestacje ludności. Sportowcy nie zostali w tyle. Oni też chcieli zmanifestować swoją obecność w wyzwolonym Krakowie. Okupacyjni działacze Wisły: Stefan Dyras, Piotr Jędrzejczyk, Cracovii: Ignacy Książek i Stanisław Wójcik, Zwierzynieckiego Zygmunt Halama i Stanisław Panek, Juwenii: Aleksander Wodka, uzgodnili, że dnia 28 stycznia 1945 roku o godzinie 11 i 12.00 rozegrane zostaną dwa mecze piłkarskie pomiędzy drużynami KS Zwierzyniecki — Rz KS Juwenia, oraz Cracovia — Wisła na boisku Wisły, a dochód z meczów przeznaczony będzie na cele Wojska Polskiego i Polskiego Czerwonego Krzyża. Wyznaczony przez ówczesne władze na kierownika sportu krakowskiego Aleksander Wodka zaaprobował tę propozycję. Unieruchomiona komunikacja tramwajowa, piętnasto stopniowy mróz, świeże obfite opady śniegu nie stanowiły przeszkody dla dziesięciu tysięcy krakowian, którzy z satysfakcją, przekraczając bramę stadionu Wisły nie widzieli już na niej znieprawdzonego napisu: „NUR FÜR DEUTSCHE”. Jakże dumnie wchodzili na nasze polskie, krakowskie wiślackie boisko. Gdy zbliżała się godzina zapowiedzianego dwumeczu, do zawodników i publiczności przemówił Aleksander Wodka. Część oficjalna zakończyła się odśpiewaniem przez dziesięcioletni chór hymnu narodowego. Nie było na stadionie widza i zawodnika, w którego oczach nie pojawiły się łzy — tym razem szczęścia — radości — wzruszenia. Na ośnieżonej płycie boiska pozostały drużyny Juwenii i Zwierzynieckiego, które rozegrały przedmecz.

Zespoły wystąpiły w następujących składach;

Juvenia: Lichoń II, Śmigiel, Wójcicki, Kubis, Pietrzycki, Florek, Piaskowy, Grudzień, Madryga, Lichoń I, Junger.

Zwierzyniecki: Wróbel, Gorycki, Wojdyła, Konopek I, Piekło, Weska, Panek I, Panek II, Panek III i Konopek II.

Mecz zakończył się wynikiem remisowym 2:2, a bramki zdobyli: Grudzień i Lichoń, dla Juvenii, oraz Konopek II — 2 dla Zwierzynieckiego. W samo południe na boisko wybiegły jedenastki Cracovii i Wisły w następujących składach:

Cracovia: Henryk RYBICKI, Władysław GĘDLEK, Czesław MAKULEC, Tadeusz WILKOSZ, (Edward JABŁOŃSKI), Tadeusz PARPAN, Kazimierz FILO, Bolesław PAWLIK, Tadeusz ROCZNIAK, Tadeusz HAJDZIŃSKI, Roman ZBROJA, Henryk BOBULA.

Wisła: Jerzy JUROWICZ, Henryk SERAFIN, Tadeusz JARCZYK, Tadeusz WAŚKO, Tadeusz LEGUTKO, Józef WORYTKIEWICZ, Andrzej ŁYKO, Zdzisław MORDARSKI, Mieczysław RUPA, Kazimierz CISOWSKI, Władysław GIERGIEL.

Mecz zakończył się zwycięstwem Wisły 2:0 (0:0) przy czym pierwszą bramkę dla Wisły strzelił pomocnik Cracovii Filo, drugą, tuż przed końcem zawodów „Żydowa” — czyli Giergiel.

Obydwa mecze rozegrano w skróconym czasie 2×30 min, a prowadził je Stanisław Jesionka — okupacyjny przewodniczący tajnego konspiracyjnego Kolegium Sędziów Piłki Nożnej. Na liniach p. Jesionce pomagali: p.p. Zapiór i Szczepański.

Nie wszyscy wiedzą, że nie tylko Wisła i Cracovia spotykają się w tych styczniowych dniach. Wierni tradycji są również piłkarze Juvenii i Zwierzynieckiego — co prawda już oldboye, ale co roku właśnie w styczniu rozgrywają między sobą przyjacielskie mecze. Przez 33 lata zawodnik Juvenii Tadeusz Pietrzycki nie opuścił ani jednego meczu upamiętniającego wyzwoleń Krakowa.

A oto rezultaty ostatnich spotkań Juvenii — Zwierzynieckiego

1974 r. 4:1 bramki: Chemicz, Szymeczko, K. Kościelny, Hausner, dla Zwierzynieckiego: Smoter,

1975 r. 4:2 bramki: Chemicz, Jasiówka, K. Kościelny, Czarnecki, dla Zwierzynieckiego: Kowalski i Skawiniak.

1976 r. 1:0 bramkę zdobył Chemicz.

1977 r. 3:1 bramki: Chemicz 2, K. Kościelny, dla Zwierzynieckiego — Zdunek.

1978 r. 0:2 bramki dla „lajkoników” zdobyli: Zdunek i K. niak.

O Herbową Tarczę Krakowa

Spotkania derbowe między Cracovią i Wisłą do roku 1973 rozgrywane były tradycyjnie w miesiącu styczniu (z przerwami) jedynie o honorowe zwycięstwa. Od 27 stycznia 1974 roku drużyny otrzymały oryginalny bodziec w postaci specjalnej nagrody — herbowej tarczy Krakowa — ufundowanej przez redakcję „TEMPO”. Szlachetna i cenna była to inicjatywa dziennikarzy, którzy przyczynili się w ten sposób do popularyzacji rocznicy oswobodzenia Krakowa, a z drugiej strony, do zgromadzenia na koncie Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej około pół miliona złotych z dochodu pięciu dotychczas rozegranych meczów. Komitet organizacyjny meczu rozegranego w roku bieżącym uzgodnił, że dochód z niego przeznaczony będzie wyjątkowo w 1979 roku na rewitalizację zabytków Krakowa.

W dotychczas rozegranych spotkaniach o Herbową Tarczę Tempa padły następujące rezultaty:

☆ 27 stycznia 1974 r. Stadion Cracovii

Cracovia — Wisła 1 : 2 (0 : 0)

Bramki zdobyli: dla Cracovii — Maczugowski w 71 min, dla Wisły — Kmiecik w 84 i Piotrowski w 87 min (samobramka)

||| 19 stycznia 1975 r. Stadion Wisły

Wisła — Cracovia 1 : 4 (0 : 0)

Bramki: Kmiecik w 55 min, dla Cracovii: Sputo w 62 i 82 (z karnego) Zamojdzik w 59, oraz Hefko w 76 min.

☆ 18 stycznia 1976 r. Stadion Cracovii

Cracovia — Wisła 1 : 5 (1 : 2)

Bramki dla Cracovii: Grzesiak w 39 min, dla Wisły — Kmiecik w 3 i 60 Gazda w 17, oraz Kusto w 67 i Kapka w 84 minucie.

16 stycznia 1977 r. Stadion Cracovii

Wisła — Cracovia 2 : 2 (1 : 1)

Bramki dla Wisły — Iwan w 11 i Kapka w 84 min. dla Cracovii — Grzesiak w 40 oraz Macała w 78 min.

W rzutach karnych decydujących o zdobyciu Herbowej Tarczy Krakowa zwyciężyła Wisła 4 : 2.

☆ 15 stycznia 1978 r. Stadion Cracovii

Cracovia — Wisła 0 : 1 (0 : 1)

W 37 minucie meczu bramkę uzyskał Jałocha.

W pięciu dotychczas rozegranych meczach Wisła wygrała 3, Cracovia 1 a jeden mecz zakończył się remisem (w rzutach karnych 4 : 2 dla Wisły) stosunek bramek 11 : 8 na korzyść Wisły.

Bramki dla Wisły zdobyli: Kmiecik 4, Kapka 2, Gazda, Iwan, Kusto, Jałocha i Piotrowski z Cracovii po jednej.

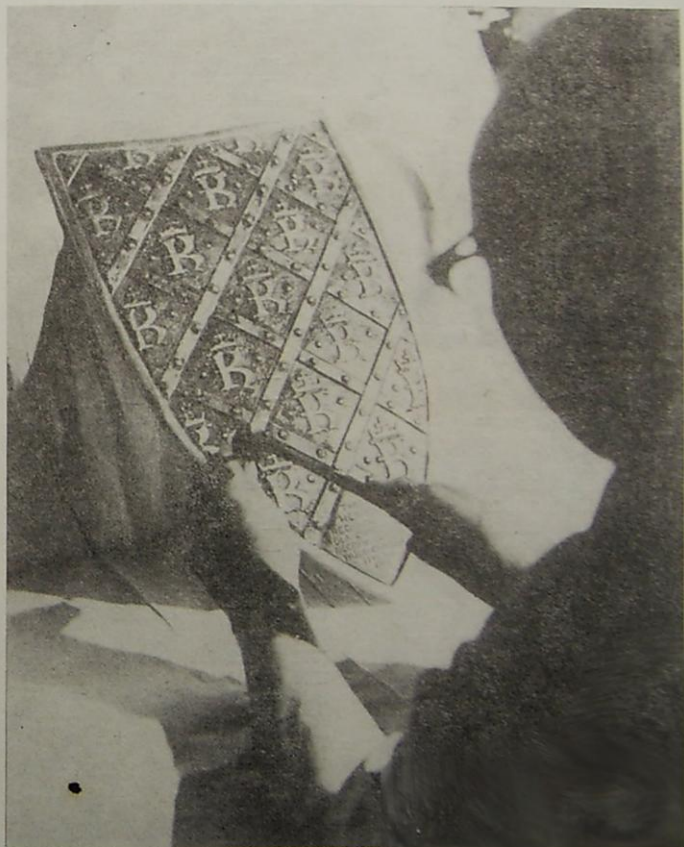
Bramki dla Cracovii strzelili: Grzesiak 2, Sputo, Hefko Macała, Zamojdzik i Maczugowski po jednej.

Uczestnikami wszystkich dotychczasowych meczów o Herbową Tarczę byli: Gonet, Maculewicz, Gazda i Kapka z Wisły, oraz Hefko, Maczugowski i Turcki z Cracovii.

Drużyna Cracovii na swoim boisku doznała trzech porażek — natomiast stadion Wisły był szczęśliwszy dla „pasiaków”.

SZÓSTY MECZ „O HERBOWĄ TARCZĘ KRAKOWĄ” — INAUGURUJE
OBCHODY

60-lecia KOZPN

Zmieniamy statystykę „Świętych wojen“: CRACOVIA – WISŁA

Rok – wyniki

1908 — 1:1, 3:1, 2:2
1909 — 1:1, 0:2, 0:1
1910 — 2:0
1911 — 1:0
1912 — 4:2, 2:0
1913 — 2:1, 0:1
1914 — 3:1
1915 — nie rozgrywano
1916 — nie rozgrywano
1917 — nie rozgrywano
1918 — 3:2, 0:1
1919 — 1:3, 1:0
1920 — 0:1, 4:1, 1:1
1921 — 3:0, 5:0, 1:1
1922 — 1:1, 2:1
1923 — 0:1, 1:1, 4:2, 1:5
1924 — 0:2, 2:0, 2:4
1925 — 5:5
1926 — 2:1, 3:2
1927 — nie rozgrywano
1928 — 2:1, 1:5
1929 — 1:1, 3:1, 1:5
1930 — 2:1, 0:1, 1:2
1931 — 1:4, 4:3, 2:1, 2:4
1932 — 4:2, 0:3, 2:2, 3:0
1933 — 1:1, 3:0, 1:0, 1:3, 1:1
1934 — 2:1, 0:5
1935 — 0:4, 5:0
1936 — 2:0, 2:3
1937 — 1:1, 1:0
1938 — 2:2, 2:1
1939 — 1:5, 0:1
1940 — 0:3, 1:7, 2:0
1941 — 1:1, 1:1, 2:3
1942 — nie rozgrywano
1943 — 1:3, 3:0

Rok – wyniki

1944 — 0:4, 0:3
1945 — 0:2, 2:1, 0:2, 1:2
1946 — 1:3, 1:0, 1:1, 1:0, 1:4, 0:1
1947 — 0:3, 3:0, 2:2, 0:1
1948 — 2:0, 1:1, 3:1
1949 — 1:0, 0:0
1950 — 0:1, 1:3
1951 — 0:0, 0:5
1952 — 0:1
1953 — 4:2, 0:3, 5:1
1954 — 0:2, 1:1, 0:0
1955 — 3:1, 2:3, 1:3
1956 — 2:2
1957 — 1:4
1958 — 2:0, 2:1, 1:1
1959 — 0:1, 3:2
1960 — 0:2, 2:1
1961 — 0:1, 0:1
1962 — nie rozgrywano
1963 — nie rozgrywano
1964 — 1:4
1965 — 0:2, 1:0
1966 — 2:0, 2:1, 1:2
1967 — 2:2, 0:3
1968 — 1:2
1969 — 1:2, 2:3
1970 — 0:2, 0:0
1971 — nie rozgrywano
1972 — 1:1
1973 — 0:3
1974 — 1:2, 1:1
1975 — 4:1
1976 — 1:5
1977 — 2:2
1978 — 0:1
1979 — ...

TADEUSZ PARPAN (Cracovia)

Mistrz Sportu, w latach 1947—1950 20-krotny reprezentant Polski.

„Pierwsze mecze w wolnym Krakowie odbyły się na stadionie Wisły. Nasze boisko nie nadawało się do gry. Niemcy urządzili na nim coś w rodzaju warsztatu naprawczego broni pancernej. Na płycie boiska za-
legało wiele różnego rodzaju wraków poniemieckich. Dzień 28 stycznia 1945 roku pamiętam doskonale. Była to bardzo mroźna niedziela. Boisko pokryte było warstwą świeżego śniegu. Odśpiewaliśmy wszyscy mazurka Dąbrowskiego. Widziałem na trybunach ludzi całujących się — nie ważne było to której przyszli kibicować drużynie ważne, że byli na meczu w wolnym Krakowie, ważne było to, że już nikt z nich nie usłyszy: „uwaga — łapanka — uciekać”.

W swojej długoletniej karierze sportowej miałem wiele wspaniałych przeżyć, jednak tego meczu, tej atmosfery wolności, radości i wzruszenia, do końca swojego życia nie zapomnę”.

HENRYK RYBICKI (Cracovia)

3-krotny reprezentant Polski, 9 razy w reprezentacji Krakowa.

Dnia 28 stycznia 1945 roku naprzeciw Jurowicza, stanął w bramce Cracovii Henryk Rybicki. Dawniej grali w tej samej drużynie podwórkowej na Grzegórkach, potem obaj przeszli do Wisły, z której Rybicki odszedł by występować w barwach innego najpopularniejszego klubu Krakowa.

Henryk Rybicki mieszkał w tym czasie na ul. Czapskich — jego sąsiadem był Tadeusz Parpan. Zajmowali oni duże wielopokojowe mieszkanie służące nieraz za miejsce spotkania drużyny. Do tegoż lokalu w miesiącu styczniu 1945 roku przybiegł działacz Cracovii inż. Józef Wilk oznajmiając o planowanym meczu z Wisłą. Nie było kłopotu ze składem. Przez całą niemal okupację piłkarze Cracovii utrzymywali ze sobą bardzo ożywione kontakty zarówno towarzyskie jak i sportowe. Niedawno jeszcze Henryk Rybicki z sentymentem wspominał te czasy i marzył o powrocie Cracovii do dawnych sukcesów. Śmierć (26.XII. 1978) nie pozwoliła Mu doczekać spełnienia tych pragnień.

WŁADYSŁAW GIERGIEL (Wisła)

W latach 1936—1950 piłkarz Wisły. Rozegrał 512 spotkań ligowych 28 razy reprezentował Kraków i jeden raz bronił barw Polski.

„Pamiętam — wspomina W. Giergiel — pióremne przemówienie Aleksandra Wodki dnia 28 stycznia 1945 roku. Jeszcze bardziej utrwalił mi w pamięci moment, gdy wzruszenie utrudniało mi śpiewanie hymnu. Świadomość, że to wszystko już się skończyło, jakoś trudno do chwilejka docierała. Wolność spadła na nas tak nieoczekiwanie — niespodziewanie. Jeszcze w grudniu 1944 roku graliśmy przeciw mecz na boisku Olszy w warunkach konspiracyjnych, a po miesiącu cieszyliśmy się jak dzieci z pełnej wolności. Niestety nie wszyscy przetrzyli. Wiele piłkarzy poległo na różnych frontach II-giej wojny światowej lub zginęło w obozach zagłady.

Miałem szczęście zagrać w pierwszym po wyzwoleniu meczu Wisły. Oni drużyny wystąpiły w tradycyjnych strojach — my w czerwonych z białą gwiazdą. Kostiumy te były przygotowane do meczu który miał się odbyć 3 września 1939 — mieliśmy grać mecz ligowy z Cracovią. Nasz szatniarz Andrzej Boligłowa przekazał kostiumy p. Stefanowi Dyrasowi, który pieczołowicie przechował je w okresie okupacji hitlerowskiej. Kostiumy Cracovii natomiast przechował gospodarz klubu Jan Wiecheć. Łatwiej było przeżyć trudy okupacyjnej nocy w dużej sportowej rodzinie. Jeden drugiemu zawsze spieszył z bezinteresowną pomocą.

MIECZYŚLAW GRACZ (Wisła)

Zasłużony Mistrz Sportu, 22-krotny reprezentant Polski 1947—1956.

„Nie grałem w tym pierwszym pamiętnym meczu w wolnym Krakowie. W tym czasie pracowałem w krakowskich wodociągach — czyli instytucji od której zależał dopływ pitnej wody dla mieszkańców Krakowa. Liczne awarie sieci wodociagowych zmusiły nas do pracy przez całą dobę. Znalazłem chwilę czasu i wpadłem na kilkanaście minut na boisko. Byłem bardzo wzruszony. Takich tłumów nie widziałem dawno na naszym stadionie. Widząc, że moi koledzy dobrze sobie radzą, mogłem spokojnie wrócić do pracy — a konkretnie do kolejnej pękniętej rury na ulicy Floriańskiej. O przebiegu meczu opowiedzieli mi przyjaciele...”

„Święta wojna“ w piosence

Jedną z najbardziej popularnych piosenek (oprócz hymnów „Cracovii” i „Wisły”) lansowanych przez popularne krakowskie „Andrusy” pod wodzą Aleksandra Kobylińskiego (Makino), którzy tradycyjnie już towarzyszą styczniowym zmaganiom piłkarzy, jest piosenka o „świętej wojnie” której autorem jest nieżyjący już zasłużony krakowski dziennikarz redaktor Tadeusz Dobosz.

(na melodię: „Któż wypowie twoje piękno, Krakowie prastary”)

Siedemdziesiąt lat stuknęło
Dwóm klubom w Krakowie.
Dziś sportowe ojców dzieło
Krzewią ich synowie.
Jedni Wisłę ukochali
W sukcesy bogatą
— Ci Cracovii serce dali
Za dolę garbatą.

Ale passa zła „pasiaków”
Niedługo odleci
I gromadce „cracovia-ków”
Słoneczko zaświeci...

A narazie my — kibice
Obu Jubilatek
Dziś życzenia im składamy:
Drugich tyle latek!
Już kolejna „Święta wojna”
Zacznie się po chwili,
A gra godnych sławnych drużyn
Pobyt nam umili!

(na melodię hymnu „Jak długo na Wawelu”)

Z wawelskiej wieży zegar
Kwadrans bije swe
Po Wiśle ton się rozlega
Wiślaną falą mknie.
Chłopcy ton podchwycili
Kiedy na Wiśle drżał
W klubie go umieścili
Co też się „Wisłą” zwał....

(kibicom Cracovii można zmienić ostatnie słowa:)

W klubie go umieścili
Co się Cracovią zwał.